

Jørn Lier Horst &
Thomas Enger

Lähtölaskenta

Suomentanut Outi Menna

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Kirja on saanut Pohjoismaiden ministerineuvoston käännöstukea.

Norjankielinen alkuteos: *Nullpunkt*

Copyright © Jørn Lier Horst & Thomas Enger 2018

Published by agreement with Salomonsson Agency

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2024

ISBN 978-951-1-45363-5

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2024

”Let’s do it.”

(Gary Gilmoren viimeiset sanat ennen teloitusta)

Poliisiradio rätsi.

”0-1 etsii vapaata yksikköä Teiseniin, osoitteeseen Agmund Bolts vei 25.”

Alexander Blix vilkaisi Gard Fossea.

”Sehän on tässä ihan lähellä”, hän sanoi.

Fosse nappasi kojelaudasta mikrofonin käteensä. Blix painoi kaasua.

”0-1, täällä puhuu Fox 2-1”, Fosse sanoi mikrofoniin. ”Olemme nyt Tvetenveienillä ja perillä kohteessa noin minuutin päästä.”

Blix pani vilkut päälle ja sireenin soimaan rätisevän äänen vastatessa radiosta:

”Fox 2-1, 0-1 kuittaa. Kyseessä saattaa olla aseellinen välikohtaus. Osoitteessa on ennenkin selvitty perheriitoja.”

Perheriitoja, Blix ajatteli. Hän oli ehtinyt törmätä muutamaaan vastaanantaiseen tapaukseen, mutta mahdollinen ammuskelu ei tiennyt hyvää.

Hän kääntyi Agmund Bolts veille Østre gravlundin jälkeen, painoi taas lisää kaasua ja ajoi ohi kerrostalojen, joissa oli parvekkeet kadulle päin. Jalkakäytävän reunaan oli pysäköity autoja. Ajojietä reunustivat harvaan istutetut koivut.

Juuri tätä varten he olivat harjoitelleet.

He olivat odottaneet, että pääsisivät ensimmäisinä oikealle rikospaikalle. Kokonainen vuosi heitä oli istutettu partioautojen takapenkeillä, kunnes luotto oli kasvanut ja heistä oli muodostettu työpari. Blix puristi rattia tiukemmin.

”Ilmeisesti tuolla”, Fosse sanoi osoittaen kadulle kertynyttä pientä väkijoukkoa.

Blix jarrutti ja pysäytti auton vinosti keskelle tietä. Sammutti moottorin ja sireenin mutta jätti vilkut yhä päälle.

”Laukaus kuului tuolta”, naishenkilö selitti Blixin ja Fossen noustessa autosta. Hän osoitti pientä valkoista taloa.

”Kuulosti järeältä aseelta”, lisäsi joku mies.

”Onko kukaan sen jälkeen tullut ulos?” Blix kysyi. ”Tai mennyt sisään?”

Nainen pudisti päätään.

”Montako ihmistä talossa asuu?” Fosse kysyi.

”Neljä”, toinen nainen vastasi. ”Heillä on kaksi pientä tytärtä, mutta luulisin että vain toinen on kotona.”

Blix kirosi mielessään.

”Okei”, hän sanoi. ”Menkää kotiin ja pysykää sisällä. Pankaa ovet lukkoon.”

Sivustakatsojat hajaantuivat. Blix murtautui aidan läpi pihalle.

”Kierrä sinä tuota kautta niin minä menen tuolta”, hän sanoi ja osoitti.

”Et kai ajatellut mennä sisään?” Fosse protestoi.

”Talossa on ammuttu laukaus”, Blix vastasi. ”Siellä saattaa olla pieni lapsi.”

”Mieti omaa turvallisuuttasi”, Fosse kehotti toistaen poliisikoulussa opitun mantran. ”Meidän kuuluu odottaa vahvistuksia.”

Blix tiesi, mitä ohjesäännöissä sanottiin. Ammuskelutilanteessa piti eristää alue ja tarkkailla tilannetta, kunnes paikalle saapui toinen partio. Mutta tämä ei ollut harjoitus.

”Siihen voi mennä kymmenen minuuttia”, hän sanoi. ”Emmekä me tiedä, onko meillä kymmentä minuuttia.”

Hän käveli autolle ja avasi takaluukun ja siellä olevan ase-lokeron. Latasi virka-aseeseensa kuusi patruunaa ja työnsi lipaan paikoilleen.

”Oikeasti, meidän pitää –”

”Mennä auttamaan”, Blix keskeytti ja käveli kollegansa ohi. ”Jos talossa on lapsi.”

Hän pysähtyi ulko-ovelle ja yritti tihrustaa lukon yläpuolella olevan ikkunan läpi, muttei nähnyt mitään.

Hän kääntyi Fossen puoleen.

”Aiotko vain seistä siinä?”

Fosse vaihtoi painoa jalalta toiselle.

”En pidä tästä”, hän sanoi.

”En minäkään”, Blix sanoi. ”Mutta meidän on pakko tehdä jotain.”

Hän lähti kiertämään taloa oikealta puolelta ja yritti varpaillaan seisten kurkkia ikkunasta, mutta se oli liian korkealla. Jatkaessaan matkaa hän tuli pienelle takapihalle, jossa oli edelleen lunta tiiviisti pakkautuneina kinoksina. Pensaat olivat ruskeita ja kitukasvuisia. Hän näki ruostuneen tamppaustelineen ja rähjäisessä kunnossa olevan terassin. Pihatuoleja, joissa oli istuintyyntyt. Tyhjiä ruskeita olutpulloja pitkin terassia. Täpötäyden tuhkakupin ja tumppeja sen vieressä. Olohuoneen ikkunat olivat isot. Heijastuksen takia ulkopuolelta oli kuitenkin vaikea nähdä sisään, ja samaan aikaan sisälläolijat olisivat nähneet hänet.

Hän kääntyi ja palasi takaisin etuovelle. Fosse näkyi istuvan autossa. Blix kuuli, että työpari oli radioyhteydessä operaatiokeskukseen. Hän työnsi kuulokkeen korvaansa ja sai tiedon, että lähin partio oli kahdentoista minuutin matkan päässä. Hän kokeili ovenkahvaa.

Ovi narisi, se ei ollut lukossa. Blix veti sen kokonaan auki ja astui kynnyksen yli kaksi askelta eteisen puolelle. Pysähtyi. Höristi korviaan. Mistään ei kuulunut mitään.

Vai...

Oliko se itkua? Nyyhkäisy? Sanoiko joku ”shhh”?

Hän jatkoi eteenpäin ase valmiina. Jätti ulko-oven auki ja toivoi, että Fosse seuraisi häntä sisään.

Lattialankut nitisivät. Keskikäytävä johdatti hänet peremmälle taloon. Hän kurkisti ensimmäisestä ovesta ja veti nopeasti päänsä takaisin. Pieni wc, jossa oli käsienpesuallas. Sama manööveri toistui seuraavalla ovella. Ei ketään. Hengitys värisi, kun hän veti ilmaa keuhkoihinsa. Hän yritti taas kuunnella. Muttei erottanut mitään.

Se oli huono enne.

Keittiön ovi oli raollaan. Blix työnsi sitä varovasti auki. Sekin narisi.

Hän lakkasi työntämästä.

Lattialla oli iso verilammikko. Osa verestä oli imeytynyt ryijymattoon. Lammikossa makasi nainen selällään, elottomana. Pää oli kääntynyt sivullepäin niin, että Blix näki ilmeettöminä tuijottavat silmät.

Hän nielaisi. Sydän takoi kiivaasti kaulassa ja rinnassa. Hän pidätteli hengitystään hetken ennen kuin ojensi pistoolin eteensä. Astui huoneeseen varoen verilammikkoa. Kyykistyi ja kokeili pulssia löytämättä sitä. Hän nousi ja puhui takinkauluksessa olevaan radiopuhelimeen mahdollisimman hiljaisella äänellä: ”0-1, täällä puhuu Fox 2-1 Alfa. Kohteessa kuollut nainen, ammuttu, toistan: kuollut nainen, ammuttu.”

Radiosta kuului vaimeaa rätinää. Blix käveli naisen ohi ja näki luodinreiän keskellä rintakehää.

”0-1 *kuittaa*.”

”Älä tule lähemmäs.”

Kireä, käheä ääni kuului jostain peremmältä. Blix pysähtyi. Hän kurkotti ja yritti nähdä kulman taakse olohuoneeseen. Siellä, lasipöydän edessä, seisoj mieshenkilö ase kädessään. Aseella mies tähtäsi päähän tyttöä, joka ei voinut olla kuin korkeintaan viisivuotias. Tyttö itki hiljaa. Nikotteli. Tärisi.

”Älä tule lähemmäs”, mies toisti. ”Tai ammun. Ammun sinut ja tytön.”

Mies teki pistoolillaan aggressiivisen liikkeen tyttöä kohti. Blix toivoi, ettei tyttö ollut nähnyt kuollutta naista.

”Otetaan ihan rauhallisesti”, Blix sanoi – hän kuuli ääntään omassa äänessään.

”Pane ase pois”, mies sanoi.

”Mieti vielä, älä –”

”Sanoin, että pane ase pois.”

Mies saattoi olla iältään lähellä neljääkymmentä. Hän oli parakas ja hikinen, ja hänellä oli lyhyeksi ajeltu siilitukka. Hän kohotti aseensa ja tähtäsi sillä Blixiä. Hän ei tärisnyt eikä näyttänyt hermostuneelta. Ainoastaan epätoivoiselta.

Tyttö puristi silmät kiinni. Kyyneliä valui poskille.

”Älä tee mitään tyhmää”, Blix sanoi – hän yritti onkia muististaan kaiken mitä koulussa oli opetettu, oikeat sanat, oikeat reaktiot. Mutta juuri nyt, tositalanteessa, mieleen ei tullut yhtäkään järkevää strategiaa – hänen oli pakko improvisoida. Yrittää puhua mies tolkkuihinsa.

Hän ajatteli Mereteä, joka odotti häntä kotona. Joka ei ollut koskaan pitänyt hänen ammatinvalinnastaan. Joka oli aina varoitellut häntä isistä, joita hän joutuisi kohtaamaan työssään.

Hän ajatteli Iseliniä. Vasta kolmen kuukauden ikäistä tytärtään.

Hän laski aseensa.

”Mikä sinun nimesi on?” hän kysyi samalla kun yritti saada hengityksensä tasaantumaan.

Mies ei vastannut.

”Parin minuutin kuluttua talo on piiritetty”, hän jatkoi. ”Et pääse täältä pakoon millään.”

”He ovat minun!” mies puuskahti kireästi. ”Minun!”

”Aivan, ja haluat nähdä heidän kasvavan”, Blix sanoi nyökäten.

Hän etsi katseellaan toista lasta mutta näki vain yhden tytön.
”*Kukaan* ei saa viedä heitä minulta”, mies sanoi. ”Kuuletko?”
”Kuulen kyllä, mutta ole kiltti – älä enää pahenna tilannetta.”
”Pane ase pois”, mies toisti epätoivoa tihkuvalla äänellä. ”En sano enää uudestaan. Häivy täältä! Tämä on *minun* kotini.”

Blix kuulosteli sireenejä. Hän kuulosteli Fossea.

”En voi tehdä sitä”, hän sanoi. Hän katsoi jälleen tyttöä ja karkotti pois ajatuksen omasta tyttärestään. ”En voi lähteä”, hän sanoi. ”En niin kauan kuin sinä –”

”Saat viisi sekuntia aikaa”, mies keskeytti. Blix nosti katseensa mieheen. Likaiseen valkoiseen aluspaitaan, mahassa oleviin hiki-laikkuihin, kaula-aukosta töröttäviin kihariin rintakarvoihin.

”Ole kiltti –”

”Viisi.”

Mies ei ampuisi. Tämä oli vain katteetonta uhittelua.

”Voidaanko istua alas ja –”

”Neljä.”

Blix veti henkeä. Nielaisi.

”Jutellaan hetki –”

”Kolme.”

Blix puristi asettaan tiukemmin.

”Ajattele tytärtäsi, ajattele, mitä olet viemässä häneltä.”

”Kaksi.”

Tyyppihän on täysi hullu, Blix ajatteli ja kohotti aseensa.

”Hän on vasta... viisivuotias?”

Blix asetti sormensa liipaisimelle.

”Yksi.”

Hän ampuu, Blix ajatteli. Helvetti, hän aikoo tehdä sen.

Sitten pamahti.

1

Raitiovaunun kolina kiskoilla Dronningens gatella havahdutti istuimellaan nuokkuvan Alexander Blixin. Hän suoristautui, hieraisi kasvojaan ja väläytti hymyn naiselle, joka oli istuutunut vastapäiselle penkille hänen huomaamattaan.

Peremmältä vaunusta kantautui nuorison mekastusta. Punatukkainen poika heilutteli puhelinta ilmassa. Saman ikäinen, hentorakenteisempi poika yritti napata sitä häneltä. Muut naurivat joka kerta kun yritys epäonnistui. Tilanne ei näyttänyt kiinnostavan ketään ympärillä olevista matkustajista.

Puhelinta pitelevä poika änkesi eteenpäin vaunussa. Toinen seurasi huutaen epätoivoisen kuuloisella äänellä jotain, mistä ei saanut selvää.

Kun puhelimen kaapannut poika oli menossa Blixin ohi, Blix ojensi kätensä ja pysäytti pojan päättäväisesti.

Kaiuttimessa ilmoitettiin seuraava pysäkki: Schweigaards gate. Nuorten nauru hyytyi.

Blix nousi seisomaan, otti matkapuhelimen ja ojensi sen omistajalleen. Ratikka pysähtyi ja ovet avautuivat.

”Sinä jäät pois tässä”, Blix sanoi punatukkaiselle pojalle.

”Eikä kun –”

”Jäät pois tässä”, Blix keskeytti ja saattoi pojan ovelle ja portaat alas.

Poika jäi ulkopuolelle. Ovet sulkeutuivat. Raitiovaunu jatkoi kolisten matkaansa. Blix löysi lenkin, josta pitää kiinni, ja

seisoi seuraavalle pysäkillle asti. Häntä vastapäätä istunut nainen hymyili, kun hän jäi kyydistä.

Ulkona sää tuntui kolealta. Blix nosti kaulukset pystyyn ja käveli poliisitalolle. Hän näytti kulkukorttiaan, naputteli koodin ja jatkoi hissille joutumatta puhumaan yhdenkään kollegan kanssa. Perillä kuudennessa kerroksessa hän haki automaattista kupillisen kahvia ja pujotteli omaan työpisteeseensä tilavan avokonttorin kauimmaiseen nurkkaan.

Kukaan muu ei ollut vielä tullut. Täytettyään neljäkymmentä vuotta Blix oli alkanut herätä varhain, ennen herätyskellon soittoa. Kotona ei ollut mitään tekemistä, ja asemalla hän tiesi ainakin saavansa aamukahvin.

Hän nakkasi takkinsa tuolin selkänojalle, keräsi neljä likaista lautasta pinoon ja nosti ne viereiselle pöydälle. Sitten hän kirjautui koneelleen ja hörppi kahvia odotellessaan ohjelmien käynnistymistä.

Hänelle oli muodostunut rituaaliksi aloittaa aamu vilkaisemalla *Ansaittu voitto* -tositeeveeshow'n nettisivuja. Useimpien osallistujien naaman yli oli vedetty ruksi. Jäljellä oli enää neljä kilpailijaa.

Yksi heistä oli Iselin.

Kaikki poliisitalossa tiesivät sen, mutta kukaan ei puhunut asiasta. Ainakaan hänelle.

Hän oli vastustanut voimakkaasti tyttären osallistumista tietämättä edes, mistä ohjelmassa oli kyse. Hän oli vaatinut Iseliiniä vetäytymään kisasta, hankkimaan töitä tai aloittamaan opiskelut. Riita oli päättynyt siihen, että Iselin oli kieltänyt häntä tulemasta studioon seuraamaan suorja lähetyksiä.

Sen jälkeen he eivät olleet puhuneet keskenään.

Hän klikkasi eteenpäin ja näki, että Iselin nukkui yhä. Kamera oli yömoodissa ja kuva oli vihertävä ja rakeinen, mutta hän erotti silti, että tytär oli unissaan potkinut peiton pois päältään.

Jollain oudolla tavalla hän tunsi olevansa lähempänä tytärtään nyt, katsoessaan tätä linssin läpi, kuin oli ollut moneen vuoteen.

Ohjelman alkuvuikkoina häntä oli nolottanut, että hänen tyttärensä oli esillä teeveessä, ja hän oli ollut tyytyväinen siitä, että Iselin oli ottanut käyttöön Mereten sukunimen. Mutta viime päivinä tilalle oli tullut ylpeys, kun tytär oli yksi niistä harvoista, jotka katsottiin pääpalkinnon arvoisiksi.

Hän klikkasi kommentit esiin. Tyypillisiä törkeyksiä jälleen kerran. Asioita, joista hän oli varoitellut Iseliniä. Katsojat kommentoivat tyttären ulkonäköä, sanomisia ja tekemisiä. Suurin osa kommenteista oli negatiivisia, mutta oli seassa onneksi myös muutama kannustava tsemppiviesti.

Yhtäkkiä Gard Fosse seiso i hänen työpöytänsä toisella puolella kansio kainalossaan.

”Eikö nyt ole vähän aikaista katsella nettipornoa?” pomo kysyi hymyillen omalle vitsilleen.

Blix loi väsyneen katseen komisarioon ennen kuin vaihtoi koneeseen työnäkymän ja nosti kahvikuppinsa pöydältä.

”Huomenta, pomo”, hän sanoi epävarmana siitä, oliko sarkasmi miehen äänessä tarkoituksellista vai ei.

”Haluan, että sinä otat uuden tyyppin hoteisiisi”, Fosse jatkoi muodollisemmin.

Blix vilkaisu pomoa jälleen.

”Minäkö?” hän protestoi.

”Hän tulee yhdeksältä”, Fosse vastasi ja katsoi viereiselle tyhjälle pöydälle kasattua lautaspinoa ikään kuin vihjatakseen, että uuden työntekijän paikka olisi siinä.

Blix ryhtyi setvimään edessään olevia papereita. Fosse avasi kansion, jonka oli tuonut mukanaan.

”Sofia Kovic, 26 vuotta”, hän luki ääneen. ”Puoliksi kroatialainen. Valmistui poliisikoulusta viisi vuotta sitten yhtenä vuosi-

kurssinsa parhaista. On ollut tätä ennen kaksi vuotta Majors-
tuassa ja kolme vuotta rikostorjuntayksikössä.”

Blix otti henkilötietopaperit vastahakoisesti.

”Otettiinko tämä Kovic meille jonain kiintiötyöntekijänä?”
hän tiedusteli.

”Pätevimpänä hakijana”, Fosse totesi tiukasti. ”Oletan, että
vastaanotat hänet niin kuin asiaan kuuluu.”

Blixin ympärillä muutkin kollegat alkoivat pikkuhiljaa saa-
pua työpisteilleen.

”Ja vielä toinen juttu”, Fosse sanoi selaten kansiotaan. ”Olen
varannut sinulle torstaiksi ajan ampumaradalta.”

”Selvä”, Blix mumisi.

”Et voi lykätä testiä enää”, Fosse muistutti. ”Lupasi raukeaa
ensi viikolla.”

”Sanoin jo, että selvä.”

Fosse seiso i hetken ja katsoi Blixii, kääntyi sitten ja suuntasi
käytävää pitkin omaan avaraan toimistoonsa.

Blix seurasi pomoa katseellaan. Mietti, kuinka erilaisiksi hei-
dän urapolkunsä olivat kehittyneet sen jälkeen, kun he olivat
ensin olleet kurssitovereita ja sitten työpari. Aikoinaan he olivat
olleet parhaat ystävykset.

Hän ei kyennyt pysäyttämään filmiä, joka oli alkanut pyöriä
hänen päässään. Hälytysajo Teiseniin. Vilkut päälle. Sireeni soi-
maan. Ja kaikki, mikä oli sen jälkeen mennyt pieleen.

Emma Ramm avasi oven, talutti pyörän eteiseen ja riisui kengät jalasta. Teki muutaman punnerruksen ja laski sen jälkeen lasin täyteen vettä. Joi, ja kävi samalla läpi amerikkalaiset julkkissivustot siltä varalta, että yön aikana oli tapahtunut jotain merkille pantavaa. *TMZ:llä* oli juttu siitä, että Mariah Careyn asuntoon Bel Airissa oli murtauduttu. *People Magazine* kertoi P!nkin ja Christina Aguilera välisestä riidasta – siitäkin jutusta hän voisi leikellä oman koosteen. Ennen kuin pani puhelimen pois hän tarkisti vielä news.no-sivustolta, että hänen artikkelinsa Vendela Kirsebomista oli näkyvästi paikallaan etusivulla.

Jälleen uusi päivä, joka oli tehnyt uusista ihmisistä julkkiksia enemmän tai vähemmän huterin perustein.

Kauankohan hän jaksaisi tätä?

Välillä voisi olla kiva perehtyä ihan oikeisiin asioihin. Päästä todistamaan, että hän oli ammattitaitoinen toimittaja eikä pelkkä julkkisbloggari.

Kello oli kahdeksan.

Hän otti toisen lasin vettä ja avasi teeveen. Ruudun reunassa kulki uutisotsikoita. Kabulissa oli tehty itsemurhaisku. Malmössä kaksi jengiä oli ottanut yhteen kohtalokkain seurauksin. Tuoreet tilastot kertoivat, että Espanjan työttömyysluvut olivat ennätyskorkealla. Ja sääennuste povasi Norjan pääkaupunkiin kylmää ja kaunista päivää.

Emman venytellessä aamuohjelman juontaja toivotti katsojat tervetulleiksi viihdyttävän kaksikymmentäminuuttisen ohjelmakokonaisuuden pariin. Toinen juontaja – mies, jolla oli pyöreät kasvot, silmälasit ja kihara tukka – istui liikkumatta ja nojasi eteenpäin. Hän vilkaisi kollegaansa, oikaisi silmälasiaan ja sanoi:

”Jaa-a, hyvät katsojat, seuraavat kaksikymmentä minuuttia meidän oli tarkoitus keskustella tästä.”

Hän näytti kirjaa, jonka Emma tunnisti välittömästi. *Ikuinen ykkönen*, kirjoittanut Sonja Nordstrøm. ”Mutta kirjailija näyttää nukkuneen pommiin eikä ole vielä saapunut studioon.”

Emma hymyili. Tyypillistä, Nordstrøm oli aina tehnyt asiat oman päänsä mukaan. Anita Grønvold, Emman pomo news.no:ssa, ei ollut turhaan antanut Nordstrømillä lempinimeksi *haabka*.

”Joudumme siis odottamaan hieman ennen kuin saamme kuulla lisää tästä omaelämäkerrasta, joka on synnyttänyt etukäteen valtavan kohun – vaikka kukaan ei tiedä, mitä Nordstrøm kirjassaan paljastaa.”

Kuvaan ilmestyi toinen juontaja, pitkätukkainen vaalea nainen, joka näytti heti aamusta hävyttömän pirteältä ja hyvinvoivalta.

”Niin, kirjan julkistukseen on liittynyt paljon salamyhkäisyyttä”, nainen sanoi ja etsi katseellaan oikeaa kameraa. ”Ei epäilystäkään, etteikö Sonja Nordstrømin elämässä olisi riittänyt jännitystä. Hänhän on voittanut kaiken, mitä on mahdollista voittaa... sillä alalla... jolla hän on tehnyt uransa.”

Emma tuhahti juontajan ilmi selvälle tietämättömyydelle ja täytti lasinsa uudestaan. ”Tämä on Sonja Nordstrømillä todella erityinen päivä”, toinen juontaja huomautti. ”Hän täyttää tänään viisikymmentä vuotta, ja kirjan ilmestymisen on tarkoitus juhlistaa sitä.”

”Toivotaan nyt, että hän saapuu pian”, naisjuontaja sanoi leveästi hymyillen. ”Sillä välin saamme studioon toisen vieraan – tervetuloa, Petter Due-Eriksen.”

Kuva siirtyi tukevaan, noin viisikymmentävuotiaaseen mieheen. Mies istuutui, ja hänen aavistuksen liian kireään kauluspaitaansa kiinnitettiin mikrofoni. ”Toimit tuottajana tämän kanavan suosituimmassa tositiveeohjelmassa – *Ansaitussa voitossa* – joka on lähestymässä loppuaan. Osallistujia on jäljellä enää neljä, ja tänä iltana joukko kutistuu kolmeen.”

”Aivan, jännitys tiivistyy, ja tästä eteenpäin kisasta on tulossa erittäin mielenkiintoinen.”

Emma sääti ääntä pienemmälle ja riisui treenitakkinsa. Hän oli kirjoittanut ohjelmasta miltei joka päivä, ja se alkoi tulla jo korvista ulos. Konseptissa ei oikeastaan ollut mitään uutta: kymmenen osallistujaa suljettiin taloon, jossa oli kameroita kaikkialla.

Hän haki puhelimensa ja harkitsi, että soittaisi Nordstrømille, mutta hylkäsi idean. Haahka ei taatusti vastaisi näin aikaisin aamulla. Sitä paitsi Emmalla oli tapaaminen omaelämäkerran kustantajan kanssa tunnin päästä.

Hän riisui yltään loput vaatteet ja meni kylpyhuoneeseen. Lukitsi oven, vaikka asui yksin.

3

Soleane Forlag sijaitsi Kristian Augusts gatella, Café Amsterdamia vastapäätä. Sisäänkäynnin yläpuolella ei ollut isoa, näyttävää nimikylttiä – vain pieni laatta ovesta kertoi, että kustantamo avautui yhdeksältä.

Emma tarkisti kellonajan puhelimestaan ja lähetti kustantajalle viestin, jossa hän kertoi odottavansa sovitusti alaoven edustalla. Kaksi minuuttia myöhemmin ovesta astui ulos ylipainoinen, yli kuusikymmentävuotias mies uunituore *Ikuinen ykkönen* toisessa kädessään ja puhelin toisessa. Amund Zimmer, Emma päätteli.

”Emma?” mies sanoi kysyvästi.

Emma nyökkäsi.

”Olen pahoillani”, kustantaja sanoi heilutellen puhelinta ikään kuin selitykseksi myöhästymiselleen.

”Ei se mitään”, Emma vakuutteli. ”Olen vain tyytyväinen, että saan kirjan ennen kuin se ehtii kauppojen hyllylle.”

”Siinä”, Zimmer sanoi ja ojensi kirjan Emmalle. ”Kirjoita siitä jotain positiivista.”

Mies oli aikeissa kääntyä ja mennä takaisin sisään.

”Tiedättekö te, mitä hän tekee tänään?” Emma kysyi.

Hän osoitti Sonja Nordstrømin kuvaa kirjan kannessa. Zimmer näytti valmistautuneen kysymykseen ja samaan aikaan kiusaantuvan siitä. Ikään kuin hän olisi toivonut, ettei Emma ottaisi asiaa puheeksi. Hän haroi harvoja vaaleita hiustupsujaan ja

irvisti. Puhelin värisi. Hän vilkaisi sitä nopeasti ennen kuin vastasi: ”Emme.”

”Ette?”

Mies pudisti päätään.

”Teillä ei siis ole hajuakaan, miksi Sonja Nordstrøm teki oharit aamutelkkarille?”

”Ei. En ole saanut häntä kiinni.”

”Onko... onko hänelle normaalia käytöstä se, ettei hän ilmesty sovittuihin tapaamisiin?”

Zimmer nosti harteitaan ja laski ne sitten äkkiä alas.

”Sonja Nordstrømmissä on aina ollut vähän primadonnan vikaa”, hän sanoi, ”mutta voin kertoa vain, millainen hän on ollut meidän kanssamme, ja hän on käyttäytynyt aina sataprozenttisen ammattimaisesti. Joten olen... hyvin ihmeissäni, ettei hän saapunut paikalle tv-lähetykseen. Hänellä ei ole tapana nukkua pommiin.”

Zimmer katsoi puhelintaan, joka soi, mutta jätti vastaamatta.

”Mitä muita suunnitelmia teillä on hänelle tänään?”

”Tuota...” Zimmer aloitti. ”Hänen pitäisi oikeastaan ehtiä kaikkialle. Aamulla televisioon. Aamupäivällä radioon. Sen jälkeen hänellä on lehdistötilaisuus täällä kello kaksitoista” – mies osoitti peukalolla olkansa yli – ”ja sinne on ilmoittautunut toimittajia suunnilleen kaikista Norjassa ilmestyvistä lehdistä. Ilta-päivällä on taas joku radio- tai tv-ohjelma ja illalla samoin, mikäli arvaan oikein, vaikka esiintymisistä ei olekaan sovittu etukäteen. Me pyysimme häntä varaamaan koko päivän, niin sanotusti, ja se sopi hänelle hyvin; hän oli valmistautunut olemaan käytettävissä.”

Kustantajan puhelin lakkasi värisemästä.

”Kyllä hän varmaan ennen pitkää ilmaantuu”, Emma arveli.

”Aivan”, Zimmer sanoi hymyillen nopeasti. ”Eiköhän.”

Hänen puhelimensa soi taas.

”Minun täytyy mennä sisään. Tämä...”

Hän heilutti puhelinta kädessään.

”Kiitos kirjasta”, Emma sanoi. ”Odotan innolla, että pääsen lukemaan sen.”

”Ilo on minun puolellani.”

Zimmer avasi oven vastaten samaan aikaan puhelimeensa. Emma seiso hetken paikallaan ja mietti. Sitten hän etsi nimen yhteystiedoistaan ja soitti Sonja Nordstrømmille.

”Hei, soitit Sonja Nordstrømin puhelimeen. En voi vastata juuri n...”

Emma katkaisi puhelun ja punnitsi vaihtoehtoja: menisikö hän kantakahvilaansa ahmimaan kirjaa vai...

Raitiovaunu kolisteli ohi. Numero 18. Emma tiesi, että sillä pääsi Ekebergiin missä Sonja Nordstrøm asui. Hän pinkaisi juoksuun ja tavoitti ratikan seuraavalla pysäkillä.

Ohut muovi rutisi hampaissa, kun Blix pureskeli kuulakärkikynän tylppää päätä. Hän nojautui taaksepäin työtuolissaan ja tähysi huoneen vastakkaiselle puolelle, missä Gard Fosse jutteli uuden rikostutkijan kanssa. Pomo esitteli naisen Tine Abelvikille ja Nicolai Wibelle, kahdelle osaston pitkäaikaisimmista työntekijöistä.

Blixille oli täysi mysteeri, miten Fosse oli onnistunut kapuamaan väkivaltaosaston johtoon ilman ainoatakaan rikostutkijangeeniä. Tai, hän ajatteli ja sylkäisi muovinpalan suustaan, ehkä salaisuus piili nimenomaan siinä.

Eteläeurooppalaiset juuret erottuivat Sofia Kovicin ulkonäöstä helposti. Hänellä oli ruskeat puolipitkät hiukset, tummat silmät ja pari astetta tummempi iho kuin osaston muilla työntekijöillä. Kymmenen vuotta sitten hän ei olisi pituutensa puolesta täyttänyt poliisikoulun pääsyaatimuksia.

Fosse osoitti Blixiä. Kovic heilautti päätään asetellakseen tukan paremmin ennen kuin he tulivat hänen luokseen. Blix laski kuulakärkikynän pöydälle, poimi muutaman muovinmurun kieleltään, nousi ja kätteli naista.

He tervehtivät toisiaan kohteliaasti. Sofia Kovic hymyili. Hänellä oli valkoiset hampaat. ”Olen kuullut sinusta”, hän sanoi.

Eipä Blix ollut muuta olettanutkaan. Yhdeksäntoista vuoden takaisen Teisenin ammuskeluvälikohtauksen läpikäyminen oli jo pitkään kuulunut poliisikoulun kurssivaatimuksiin. Tapaukselle oli annettu oma nimikin. *Teisenin tragedia*.

”Blix perehdyttää sinut meidän toimintatapoihimme”, Fosse sanoi. ”Ja tämä on sinun työpisteesi.”

Kovic katseli ympärilleen. Blix toivotti hyvät huomenet Abelvikille ja Wibelle ja veti paperipinon omalle puolelleen pöytää. Likaiset lautaset hän nosti arkistokaapin päälle.

Fosse jätti heidät kahden.

”Mikä sai sinut hakeutumaan tänne?” Blix kysyi järjestellessään papereitaan.

Kovic istuutui.

”Täällä pääsen parhaiten käyttämään vahvuuksiani”, kuului nopea vastaus. ”Tekemään sitä missä olen hyvä.”

”Eli?”

”Keräämään informaatiota, analysoimaan tietoja, kehittelemään hypoteeseja, ajattelemaan luovasti, kääntelemään oletettuja totuuksia ja etsimään vaihtoehtoisia ratkaisumalleja”, Kovic luetteli. ”Toisin sanoen harjoittamaan rikostutkintaa.”

Blix katsoi häntä pyöritellen kuulakärkikynää sormissaan. Luettelo oli kuin suoraan oppikirjasta. Sillä olisi voinut tehdä vaikutuksen Fosseeseen.

”Toivottavasti osaat myös selvittää rikoksia”, Blix kommentoi ja pani kynän takaisin suuhunsa.

Kovic laski it-osastolta saamansa ohuen, läpinäkyvän kansion pöydälle ja napsautti tietokoneen päälle. Hän odotti ohjelmien käynnistymistä. Odotellessaan hän vilkaisi kännykkäänsä mutta pani sen äkkiä pois.

”Minkälainen Fosse on pomona?” hän kysyi.

Ei turhaa kiertelyä, Blix ajatteli. Uusi kollega oli suorapuheinen. Jälleen uusi ominaisuus. Hän nielaisi ensimmäisen kielellään polttelevan vastauksen ja sanoi:

”Ihan ookoo.”

”Ookoo?”

”Niin”, Blix sanoi enempiä selittämättä.

Totuus oli, että heillä oli Fossen kanssa täysin erilainen lähestymistapa poliisintyöhön. Yksinkertaisesti sitä saattoi kuvata puhumalla teoriasta ja käytännöstä. Hän seurasi vaistoaan, Fosse sääntökirjaa.

”Hän pyysi, että kertoisin miten meillä on täällä tapana toimia”, Blix sanoi ja ojensi kätensä kohti pöydällään olevaa pinoa, otti päältä muutaman tapauskansion ja länttäsi ne Kovicin pöydälle.

”Tällä lailla”, hän sanoi ja hymyili pahoittelevasti. ”Tapaus kerrallaan. Tervetuloa taloon.”

Emma jäi pois Jomfrubråtenin pysäkillä. Hän oli käyttänyt aikansa raitiovaunussa tehokkaasti. Soitettuaan muutamille tutuille TV2:een hän oli saanut tietää, että Sonja Nordstrømille oli tilattu taksi kello 07.20. Hänellä oli jopa kuljettajan nimi ja puhelinnumero. Daniel Kvam. Mutta toistaiseksi hän oli tavoittanut numerosta ainoastaan puhelinvastaajan.

Viimeiset kymmenen minuuttia ratikkamatkasta hän oli selannut Sonjan kirjaa ja käynyt läpi muutaman ensimmäisen luvun. Sisältö iskisi julkisuudessa pommin lailla, siitä ei ollut epäilystäkään. Niin urheilijat, valmentajat kuin perheenjäsenetkin saivat osansa, ja yhtä valmentajaansa Nordstrøm syytti jopa seksuaalisesta hyväksikäytöstä.

Puhelin soi juuri kun Emma oli ylittämässä Kongsveieniä.

”Hei, Daniel Kvam täällä. Olit soittanut?”

”Aivan”, Emma sanoi ja esitteli itsensä. ”Kiitos, että soitit takaisin. Asiani koskee tänänaamuista ennakkotilausta. Sinun oli määrä hakea Sonja Nordstrøm Ekebergistä kello 07.20, vai mitä?”

”Pitää paikkansa”, Kvam sanoi. ”Mutta siitä tuli hukka-reissu.”

Emma kurtisti otsaansa.

”Odotin talon edessä vartin tai ehkä pidempään, mutta hän ei koskaan tullut.”

”Yrititkö soittaa hänelle?”

”Yritin, mutta puhelu meni suoraan vastaajaan. Kävin soittamassa ovikelloakin. Kun häntä ei näkynyt eikä kuulunut, lähdin pois.”

Emma mietti, pitäisikö hänen kysyä vielä jotain, mutta ei keksinyt mitään, joten hän kiitti ja lopetti puhelun.

Hän oli perillä Nordstrømin hulppean omakotitalon edessä lähellä Kongsveieniä. Talon täytyi olla vähintään 400-neliöinen, hän arvioi, ja siihen kuului iso, valkoiseksi maalattu autotalli. Autotallin oven eteen oli kasattu pressulla peitettyjä remonttitarvikkeita sekä muovikääreitä ja taiteltuja pahvilaatikoita.

Portti oli auki, mikä sai Emman ajattelemaan, että Nordstrøm oli kenties lähtenyt jonnekin varhain aamulla tai edellisenä iltana. Paennut paikalta. Amund Zimmerin kuvailema mediamyllytys saattoi olla liikaa kenelle tahansa, vaikka olisikin tottunut julkisuuteen.

Emma käveli asfaltoitua pihatietä talolle päin. Ovelle tultuaan hän pysähtyi ja soitti kelloa. Pirinä kantautui sisältä oven läpi.

Kukaan ei tullut avaamaan.

Hän yritti toisen kerran. Tulos oli sama. Hän perääntyi pari askelta ja tähyisi yläkerran ikkunoihin. Kukaan ei näyttänyt kurkistelevan verhojen takaa. Mistään ei myöskään kuulunut mitään.

Hän soitti kelloa vielä kolmannen kerran. Pirinää lukuun ottamatta sisällä oli edelleen hiirenhiljaista. Hetken mielijohteesta hän päätti kokeilla ovenkahvaa ja hämmästyi huomatessaan, että ovi ei ollut lukossa. Hän irrotti otteensa kahvasta, mutta ovi liukui itsestään hitaasti auki. Hän astui hieman eteenpäin ja kurkisti isoon eteiseen, jossa oli tumma kivilattia.

Näky vähän kauempana sai hänen otsansa painumaan kurtuun. Pystynaulakko lojui kaatuneena lattialla. Hän erotti myös lasinsiruja ja näki niiden yläpuolella kehykset, joissa oli ollut kokovartalopeili.